

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Pacis Westphalicæ Publica

Oder Westphälische Friedens-Handlungen und Geschichte

Worinnen enthalten, was vom Anfang des Jahrs 1647. biß gegen Ende desselben zwischen Jhro Römisch-Kayserlichen Majestät, dann den Beyden Cronen Franckreich und Schweden, ingleichen des Heiligen Römischen Reichs Chur-Fürsten, Fürsten und Ständen, zu Oßnabrück und Münster gehandelt worden

Meiern, Johann Gottfried von

Hannover, 1735

VD18 90566467

N.I. Formula desselben.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52129](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52129)

1647.
August.

Die Schweden machen in einigen Stücken eine Aenderung.

§. XII.

1647.
August.

Die Schweden aber machten in einigen Passibus eine Aenderung, und substituirt am Ende, einen besondern Articul, das Religions-Exercitium in der Pfalz betreffend, wie der Aufsatz N. I. zeigt, welchen der Schwedische Legations-Secretarius Biörenclau mit seiner Unterschrift vollzoge; und überschickten sie solchen mit dem Begleitungs-Schreiben sub N. II. an die Franzosen.

N. I.

Der Schweden Gegen-Projekt in der Pfälzischen Restitutions-Sache.

Ante omnia vero causam Palatinam Conventus Osnabrugensis & Monasteriensis eo deduxit, ut ea de re jamdiu mota lis dirempta sit modo sequenti.

Et quidem primo, quod attinet Domum Bavaricam Dignitas Electoralis, quam Electores Palatini antehac habuerunt, cum omnibus Regaliis, Officiis, Præcedentiis, Insigniis & Juribus quibuscunque ad hanc dignitatem spectantibus, nullo prorsus excepto, ut & Palatinatus Superior totus unà cum Comitatu Cham, cum omnibus eorum appertinentiis, Regaliis ac juribus, sicut hætenus ita & impostertum maneat penes Dominum *Maximilianum*, Comitem Palatinum Rheni, Bavarix Ducem, ejusque liberos, totamque Lineam Guilhelmianam, quamdiu masculi ex ea superstites fuerint.

Vicissim Dominus Elector Bavarix pro se, hæredibus & successoribus suis totaliter renunciat debito tredecim Millionum omnique prætensionis in Austriam Superiorem, & statim à publicata Pace omnia Instrumenta desuper obtenta Cæsareæ Majestati ad cassandum & annullandum extradat.

Quod ad Domum Palatinam attinet, Imperator cum Imperio publicæ tranquillitatis causâ consentit, ut vigore præsentis Conventionis institutus sit Electoratus Octavus, quo Dominus *Carolus Ludovicus*, Comes Palatinus Rheni, Ejusque hæredes & agnati totius Lineæ Rudolphinæ, juxta ordinem succedendi in Aurea Bulla expressum deinceps fruantur; nihil tamen juris præter simultaneam Investituram ipsi Domino Carolo Ludovico, aut ejus successoribus, ad ea, quæ cum Dignitate Electorali, Domino Electori Bavarix, totique Lineæ Guilhelmianæ attributa sunt, competat.

Deinde, ut Inferior Palatinatus totus cum omnibus & singulis Ecclesiasticis & Secularibus bonis, juribusque & appertinentiis, quibus ante motus Bohemicos, Electores Principesque Palatini gavisi sunt, omnibusque Documentis, Regestis, Rationariis & cæteris Actis huc spectantibus, Eidem plenarie restituantur, cassatis iis, quæ in contrarium acta sunt, idque auctoritate Cæsareâ effectum iri, ut neque Rex Catholicus, neque ullus alius, qui exinde aliquid tenet, se huic restitutioni ullo modo opponat.

Cum autem certæ quædam Præfecturæ Stratæ Montanæ antiquitus ad Electorem Moguntinensem pertinentes, Anno demum 1463. pro certa pecuniæ summa, Palatinis cum Pacto perpetuæ reuisionis impignoratæ fuerint, ideo conventum est, ut hæ Præfecturæ penes modernum Dominum Electorem Moguntinensem, ejusque in Archi-Episcopatu Moguntinensi

Suo.

1647.
August.

Succesores permaneant, dummodo idem in specie pretium pignorationis sponte oblatum, intra terminum executioni conclusæ Pacis præfixum parata pecunia exsolent, cæterisque, ad quæ juxta tenorem literarum oppignorationis tenetur, satisfaciat: Electori quoque Trevirensi tanquam Episcopo Spirensi, ut & Episcopo Wormatiensi jura, quæ prætendant in bona quædam Ecclesiastica intra Palatinatus Inferioris territorium sita, coram competenti iudice prosequi liberum esto, nisi de his inter utrumque Principem amice conveniatur.

1647.
August.

Quod si vero contigerit, Lineam Guilhelmianam masculinam prorsus deficere superstitè Palatina, non modo Palatinatus Superior, sed etiam dignitas Electoralis, quæ penes Baviaræ Duces fuit, ad eosdem superstitès Palatinos interim simultanea Investitura gavifuros redeat, Octavo tunc Electoratu prorsus expungendo: Ita tamen Palatinus Superior hoc casu ad Palatinos superstitès redeat, ut hæredibus allodialibus Electoris Baviaræ actiones & beneficia, quæ ipsis ibidem de jure competunt, reservata maneant.

Pacta quoque Gentilitia inter Domum Electoralem Heidelbergensem & Neoburgicam à prioribus Imperatoribus super Electorali successione confirmata, ut & totius Lineæ Rudolphinæ jura, quatenus huic dispositioni contraria non sunt, salva rataque maneant. Ad hæc si quæ Feuda Juliacensia aperta sunt, ea Palatinis evacuentur, nisi à Palatino Neoburgico allegata Conventio Hallæ Suevorum Anno 1610. inita obtare probetur.

Præterea, ut dictus Dominus *Carolus Ludovicus* aliquatenus liberetur onere prospiciendi fratribus de Appennagio Cæsarea Majestas ordinabit, ut dictis suis fratribus quadriengenta Imperialium Thalerorum millia, intra quadriennium ab initio anni venturi 1648. numerandum expendantur, singulisque annis centena millia solvantur, unà cum annuo censu quinque de centum computatis.

Deinde tota Domus Palatina cum omnibus & singulis, qui ei quocunque modo addicti sunt aut fuerunt, præcipue vero Ministri, qui Ei in hoc Conventu, aut alias operam suam navârunt, ut & omnes Palatinatus exules, fruantur Amnistia Generali supra descripta, pari cum cæteris in ea comprehensis jure, & hac Transactione singulariter in puncto Gravaminum plenissime.

Vicissim Dominus *Carolus Ludovicus* cum fratribus Cæsareæ Majestati obedientiam & fidelitatem, sicut cæteri Electores Principesque Imperii præstet, ac insuper Palatinatui Superiori pro se & hæredibus suis, tum ipse tum ejus fratres, donec ex Linea Guilhelmiana hæredes legitimi & masculi super fuerint, renuncient.

Cum autem de ejusdem Principis Viduæ matris sororibusque præstando vitalitio, & dote constituenda mentio injiceretur, pro benevolò Sacræ Cæsareæ Majestatis in Domum Palatinam affectu promissum est, dictæ Domine Viduæ matri pro prætenso in Superiori Palatinatu vitalitio semel pro semper viginti Thalerorum Imperialium millia, singulis autem Sororibus dicti Domini *Caroli*, quando nuptum elocata fuerint, dena Thalerorum Imperialium millia nomine Sux Majestatis exsolutum iri. De reliquo vero ipsis idem Princeps *Carolus Ludovicus* satisfacere teneatur.

1647. August. Comites in Leininghen Daxburg sæpeditus Dominus *Carolus Ludovicus*, ejusque Successores in Palatinatu Inferiori nulla in re turbet, sed jure suo à multis retro Seculis obtento & à Cæsaribus confirmato, quiete ac pacifice uti frui permittat. 1647. August.

Liberam Imperii Nobilitatem per Franconiam, Sueviam & tractum Rheni cum districtibus appertinentibus in suo Statu Immediato inviolatè relinquat.

Feuda etiam ab Imperatore in Baronem Gerhardum de Waldenburg dictum Schenckhem, Nicolaum Georgium Reigersberg & Henricum Brömbser, Baronem de Rudesheim, item ab Electore Bavarix in Baronem Johannem Adolphum Wolff dictum Metternich collata, rata maneat. Teneantur tamen ejusmodi Vasalli Domino *Carolo Ludovico* velut Domino directo ejusque Successoribus juramentum fidelitatis præstare, atque ab eodem renovationem Feudorum suorum petere.

Augustanæ Confessionis consortibus, qui in possessione templorum fuerant, interque eos Civibus & incolis Oppenheimensibus servetur Status Ecclesiasticus Anni 1624. ceterisque id desideraturis Exercitium Augustanæ Confessionis tam publice in templis ad statas horas, quam privatim in ædibus propriis aut alienis ei rei destinatis, per suos aut vicinos verbi divini Ministros peragere liberum esto &c.

Ad Mandatum Illustrissimæ Legationis Suevicæ, Osnabr. d. 1. Augusti 1647. &c.

MATTHIAS BIORENKLAU,
Regiæ Majestatis Sueciæ Secretarius.

N. II.

Der Schweden Schreiben an die Franzosen, den Articulum Causæ Palatinæ betreffend.

Celsissime Princeps,

Illustrissimi Domini.

Quoniam Celsitudo & Excellentia Excellentia Vestra omnino desiderant, ut Articulo Bavarico-Palatino manus ultima imponatur, mittimus eum per præsentem, prout & ipsa & Legati Bavarici cupiunt. Quod si Elector Bavarix potuisset opera vestra disponi, ut longe melius prospectum fuisset, & suæ prætensionis & scopo fœderis Regnorum & afflictissimæ Domui Palatinæ totique Lineæ Rudolphinæ; verum quia aliter visum est Gallix, sicut in multis aliis, ita in hoc quoque negotio accommodavimus consilia nostra vestris. Fide quoque Celsitudinis & Excellentiarum Excellentiarum Vestrarum nixi, quod bona, quæ petit Principis Bavarici præsentatus Dominus à Metternich, Feuda sint non Allodia, etiam isto Articulo inferi fecimus. Æquum vero est, ut reciprocum nobis præstetur. Itaque haud iniquam conditionem annectimus, ut sicut hoc modo Bavaricis fatisset, ita ipsi vicissim cum reliqua Pacis nostra capita indecisa

sum

1647. tum inprimis Suedicæ Militiæ Satisfactionem, ita promoveant, ut debitum 1647.
 August. fortiantur effectum. Quod si fecerint, ut certo facturos confidimus, dubi-
 um non sit, quin brevi sperari possit à tota Europa tamdiu optata Pax
 Universalis. Quam ut autor pacis Deus nobis omnibus largiatur, & Cel-
 situdinem ac Excellentiam Vestras perpetuæ prosperitatis incre-
 menta benignius concedat, ex animo vovemus

Celsitudini & Excell. Excell. Vestris

Osnabrug. d. i. Aug.
 Anno 1647.

additissimi obsequentissimique
 Servitores

JOHANNES OXENSTIERNA.
 JOHANN ADLER SALVIUS.

§. XIII.

Der Franz-
 hosen Nota-
 mina über
 solche Aen-
 derung.

Weil aber die vorherstehende von auszulassen sey. Worauf der Chur- Die Projecten
 den Schweden gemachte Aenderungen, das BAYERISCHE Principal- Gesandte, von werden an
 Haupt-Werck eben nicht betreffen; so setzten die Franzhosen ad marginem ihre No- Chur- Bay-
 tata bey, aus was Ursachen eine und and- ern commu-
 dere Expression ferner zu ändern oder nicirt.
 werts genug gesichert war.

N. I.

Præsent. per Dn. de la Court Osnabr.
 d. 29. Julii Anno 1647.

Articulus in Causa Palatina, junctis Gallorum Notaminibus.

Et quidem primo, quod attinet Domum Bavaricam Dignitas Electo-
 ralis, quam Electores Palatini antehac habuerunt, cum omnibus Regaliis
 Officiis, Præcedentiis, Insignis & Juribus quibuscunque ad hanc dignitatem
 spectantibus, nullo prorsus excepto, ut & Palatinus Superior totus, una
 cum Comitatu Cham, cum omnibus eorum appertinentiis, Regaliis ac Juri-
 bus, sicut hætenus ita & impostherum maneat penes Dominum Maximili-
 anum, Comitem Palatinum Rheni, Baviaræ Ducem ejusque liberos, to-
 tamque Lineam Guilhelmianam, quamdiu masculi ex ea superstites fue-
 rint.

Vicissim Dominus Elector Baviaræ pro Se, hæredibus & Successoribus
 suis totaliter renunciat debito tredecim Millionum omnique prætensionis in
 Austriam Superiorem & statim à publicatâ Pace omnia Instrumenta defu-
 per obtenta Cæsareæ Majestati ad cassandum & annullandum extradat.

Quod ad Domum Palatinam attinet, Imperator cum Imperio publicæ
 tranquillitatis causâ consentit, ut vigore præsentis Conventionis institutus
 sit Electoratus Octavus, quo Dominus Carolus Ludovicus, Comes Palatinus
 Rheni ejusque hæredes & Agnati totius Lineæ Rudolphinæ, juxta ordinem
 suc-